

Jak vznikl skauting

V době obléhání jihoafrického města Mafeking zapojil tehdejší velitel do akce mladé hochy jako kadety. Dal jim za úkol přenášet zprávy, hlídkovat a zajišťovat další podporu bojovým jednotkám, aby se muži mohli naplno věnovat obraně města. Hoši se velmi osvědčili -- dokonce předčili očekávání svého velitele. Nejen že vynikli svými schopnostmi, ale především prokázali obrovskou odvahu a nasazení. Baden-Powell po této zkušenosti sepsal příručku Scouting for Boys (Skauting pro chlapce), která poprvé vyšla v roce 1908 časopisecky na pokračování. Kniha obsahuje základní skautské dovednosti (táboření, plížení, první pomoc, uzly, orientace s mapou), ale i základy skautské organizace (družina a role rádce, skautský oddíl, odznaky, družinová zvířata) a i překvapivé kapitoly jako např. herectví, základy kreslení, akrobatické kousky či domácí kino. V knize je velké množství příběhů, které vybízí čtenáře zkoušet si skautskou činnost a poskytují vzor správného jednání, aniž by poskytovaly přesný návod.

Vývoj skautské organizace u nás

Do českých zemí přinesl skauting Antonín Benjamin Svojsík, profesor tělovýchovy na žižkovském reálném gymnáziu, v roce 1912. Původně chtěl začlenit skautování pod činnost tělovýchovné jednoty Sokol, ale brzy se ukázalo, že hnutí bude potřebovat samostatnou organizaci. Skauting vznikl v turbulentní době první světové války (1914-1918) a v revolučních chvílích vzniku samostatné československé republiky plnili skauti důležitý úkol **skautské pošty** (zajišťovali důvěryhodné spojení mezi revolučními orgány).

Za 100 let svého působení byl skauting v Československu 3x zakázáný:

- poprvé nacisty v době 2. světové války (1940),
- podruhé komunisty po Vítězném únoru (1950),
- potřetí opět komunisty po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy (1970).

Tyto režimy zakazovaly skauting proto, že skauti byli vždy věrni demokratickým hodnotám a byli ochotni bránit demokratické principy, i za cenu ohrožení vlastního života. Řada skautů tak byla členy odbojových skupin, byli vězněni nacisty i komunisty, strávili léta v lágrech těžbou uranu, někteří byli i popraveni. Naposled byl skauting obnoven v roce 1989 po Sametové revoluci. Na podzim letošního roku 2019 tak bude skauting u nás bez přerušení žít 30 let, což je nejdéle v historii. V současné době je na světě přes 50 milionů skautů, z toho více než 64 tisíc je v České republice.

Nejdůležitější data ve skautské historii najdeš zde: <https://www.skaut.cz/skauting/historie/>

Hlavní poučení z přednášky:

1. **Skauting není skanzen.** Přestože historické prameny jsou v mnohém platné i dnes, skauti vždycky dokázali využít moderní technologie a byli průkopníci nových trendů. Je třeba kriticky hodnotit, co je ještě v dnešní době platné a užitečné, a co už bylo překonáno.
2. **Skauting pevně stojí na hodnotách a principech demokracie.** Služba společnosti a schopnost hájit vlastní hodnoty jsou základem charakteru skauta. Naši předchůdci nám jsou příkladem, jak můžeme "sloužit Nejvyšší Pravdě a Lásce" a "být připraven pomáhat vlasti i bližním" -- ať už roznášeli skautskou poštu, nebo s nazazením života bojovali proti nacistům či komunistům.
3. **Pravý skautský vůdce ukazuje směr, cestu si každý musí najít sám.** První skautská kniha - Skauting pro chlapce - je význačná tím, že především inspiruje a nabádá mladé lidi zkoušet si prvky skautského programu -- a samostatně si přitom hledat cestu. I když v modernějších příručkách jsou přesné a konkrétní návody, názorné ukázky a fotky konkrétních postupů, to nejcennější na skautingu je právě ten proces objevování, zkoušení a samostatného hledání. Rádce skautské družiny tak má velkou svobodu, ale i velkou zodpovědnost, když připravuje pro družinu program a společně s ní rozhoduje, čemu se budou učit a proč.